

Barázdát vágott má énrám az Isten

– részletek Sebes József vallomásaiból –

Vót egy ember és az őserdőbe ét, és mindig, mindig csak ét az őserdőbe. Ét-édegét. És vót neki öt családja, és vót egy apja, naszakállú apja vót és gumicsizmába járt mindig és mindig. Annyira nézték-nézték, hogy kicsoda ez az ember, kicsoda? És akkor rágyöttek, hogy kicsoda ez az ember. Ez az ember nagyon híres ember lett, de sajnós, hogy így történt, másképp kellett volna lenni. De mindig így fog éni, mindig ez a naszakállú ember, és járja a világot, mindenfelejár és bolyong. Bolyong mindenfele. Őserdőbe születünk, ez a hazánk. Én má csak akkor vágom le a szakállamat, ha majd az egész világ belegabalyodik.

Hát úgy csinájuk, hogy úgy élünk, mint a setétbe az ősök, az erdőbe. Én egyedül nyöttem fel és egyedül is fogok felnyőni. Azerdőbe, mind Amerika. Aki akar csatlakozik. Én zsványokat kergetek. Mer én látok mindent, csak ők nem látnak engem. Én olyan vagyok, hogy máma itt vagyok itthon, oszt má én látok mindent, de más nem lát engem. Olyan vagyok, mint a pap. Lehet, hogy ő csinát engem. Amikor a hold száll fel, lemegy a nap, én má akkor indulok. Mer akkor a legjobb, amikor megyek. Mindenfele megyek. Én menni megyek. Én kígyókat fogok vadászni. Megölöm a kígyókat, aztán szálllok, mint a sas. Kiengedem má a vadvizet. És most má naposan ötözök. Ilyen leszek és ilyen is maradok.

Az igazság-úton menjé. A köves utat jární kell, míg színpad nem lesz. Mi, hogy feső rész, hogy mit gondolok, azt vissza kell színi mindig a feső részt, hiába akarná az ember, de azt vissza kell színi mindig. Azt nem lehet soha kiejteni aztat, ami. Má csuklók. Emlegetnek. Én nem tudom a rosszak-e vagy a jók, én ném tudom. Attó függ. Akinek, lehet, hogy a szívibe járok. Nem? Én bolyongok az éjszakába, egyedü. Sokszor nem tudok aludni. Én azt szeretem, az éjszakát, az éjszakába bele. Az a jó.

Ha valaki megsértene, meg is őném, egybő. Az biztos hogy megöném. Vannak ilyen emberek. Az a baj, hogy nem én csinátam mindenkit. Ha én csinátam volna mindenkit akkormás volna a világ. Mer engem mindenki lenéz. Mer nekem nincs semmim. Leköpdősnek, mint amikor Krisztust leköpdösték. Cigán és magyar: ez a forgás. Kilövődőzném az égő csikket is, jobb volna setétbe. Csak nem szabad kilövődözni az égőket sem. Nem tudom mi lesz majd, mer ha így megy tovább én fel is akasztom magam. Először főakasztom magam, utána meg kivágom a fát. Ilyenek leszünk. Majd, ha meghalok, azt se fogják mondani, viszünk má erre egy szál szegfűt, vagy két szál szegfűt, azt se fogják mondani. Többinek se, egynek se, csak akkor majd, ha egyön, hogy ekkor vót a születésnapja, ekkor vót a névnapja, ekkor vót az évfordulója, meg így satöbbi, na.

Nekem is azt mondta az anyám, hogy „Fiam, vagy megjavúsz, vagy megszököl!” Inkább nem szöktem meg, inkább megjavútam. Mer meg kell javúni, egyszer meg kell javúni az embernek. Mindig ilyen leszek. Nem leszek másként, hogy egyszer ilyen, egyszer olyan. Tiszta kártyával szeretek játszani. Megkeverem a kártyát, oszt majd én fogom osztani. Vagy jó kártya, vagy rossz kártya, a kettő közü valamelyik. Szevasz, dobd fel a kezed, oszt lejátszszuk ki a jobb! Tökölró szabadútam, ott mütöttek engem a kórházba. Szabadítók és gyógyítók.

Má nem jó a fejem, má nem bírok úgy, ahogy kéne. Csak nem érti meg sokmindenki, nem érti meg senki. Mer ha megértenék, kitűznék a fehér zászlót, hogy béke van. Sok minden kéne nekem, hogy helyre győjjek, rendesen. Meg a fiam után is. Mer benne lett volna a bódogságom. Hogy Magyarországra visszahoztuk volna a királyságot. Mer ő híres király vót, Hendrik, ő híres ember lett volna. Ha valaki annyit szenvedett volna, mennyit én az életbe akkor má külön

akármelyiket, azt mondtam vóna, hogy: „Ülj le, jó van, nyalom ki a kezedet!” Tiszta pornográfia vagyok én. Holnap majd forog a kocka, mer én úgy szeretem, ha forog.

Szeretek az erdőbe járni. Ott jó friss levegő van. Mindenféle, mindenütt, fefrissíti az embert. Ugyanolyan, mint a víz, amikor az ember megmosakodik vele. A kedvenc állatom az őz, a vaddisznó, a szarvas. Van egy bódé, ott az erdőbe, fenn. Csapatostú vótak a szarvasok, de most nem látok egyet se. Arra megyek mindig, amerre visz a lábam. Ha megállok, nem haladok. Ha futok, akkor haladok. A patakon úgy mentem, mint a tigris. Mikor ott van a baj, én má repülök, én má mászok keresztül, még a fán is feszaladok. Rókát is láttam má itt, ide gyön be, a két kutya meg még éjszaka is zavarja. Sok a vadór, sokan vagyunk.

A szélbe van az erőm. A szél, a nap, a hold és a csillagok. Ezt a fűzfát szeretem nagyon. Ezt én ütettem gyerekkoromba, még tizenhét éves se vótam. Mikor kikeríttem az intézetből. Feldíszítem szalagokka, amikor egyön az ideje. De mindig ideje van ennek. Morigádzsóne, így kell ezt mondani, ditelesz má ez a séró ne. Nekem mindenféle van rokonom, amerre visz a lábam. Kivonúnak, oszt leűnek. Ilyen muzsika szó, olyan muzsika szó ez az egész. De így meg van némúva az egész ország. Pedig fevonulás az élet.

Amikor a nap-hold megyen, beború és amikor a napfogyatkozás van, én akkor szeretek sétáni. Mer a hold mindig a fűzfáná van. Az éccaka annyibó jobb, hogy csillagos az ég, ott van a hold: szép. A nappal az, a nappal az olyan, hogy má nappal az megszokás, hogy kimégy, felsüt a nap, jó idő van, oszt kész, vagy esik az eső. Majdra nem adok, azt szeretem, ha má kész van. A becsület számít mindig, nem a pénz. A pénz emegy a becsület megmarad. Mer az Istent mindig azza dobáták, kőve. És azé van ez, a kő és a kő. Mikor kimentem a temetőre, még a nap is ement, de a szél mellettem van és fúj. Szélvihar. Mikor kimentem a temetőre, ement a világ is. Nem sütött a hold.

Nevelem az embereknek a becsületet. A rossz és a csúf. Istenbe hi nni kell, és én hiszek is. Én mindenre tudok, súgják nekem, az Isten fentrő súgja nekem. Nekem minden este itt van Isten. Vagy béke lesz, vagy háború. Ez ilyen játék. Tiszta lapot! A cigányp nép is, a magyar nép is, a zsidók is Indiából származnak, onnan keríttek ide, ószágszerte, mindenféle. Ugyanúgy, mint minden nép. Csak annyibó, hogy ők háborút indítottak, mi meg békét. Nekem itt van a zsebembe egy nemzetiszínűszalag, mer ide nőtt a magyar nemzet. Szívemhez nőtt a magyar nemzet.

Még most nyínak azok a fiatalok. Oszt beóccsa őket az apjok, anyjok. Ezek így jönnek sorba. Mint a rétes. Szenvedek, megöregszek, gyönnek a fiatalok. De lehet, hogy a fiatalok nem lesznek olyanok, mint vót azelőtt. Magyarországon nagyon kevés a gyerek így is. Majd kívácsuk a gyerekgyártó-kisiparost, oszt majd akinek nincs, az majd jelentkezzen nálam. Kettes sorba sorakozó, vagy egyes sorba, oszt csinájuk a gyereket.

Elég magas a kereszt odalenn, akárkinek odatűzhetném a fejét, ha olyan. Tudok én olyan is lenni, mint az ürgének, amikor a nyakát megroppantsák. Mer mindig győzni fogunk, győzni. Szabadítók és gyógyítók. Az Isten házába mindig ezt kell csinálni. A tengerrő leugrani. Szabadító vagyok és gyógyító. Láttá te má napfogyatkozásakor izét? Megmutatkozott má teneked valaki? Álmodba? Vagy nem álmodba, hanem láttad vóna, láttad? Így, hogy-példájul a sírhoz kimégy, oszt valami, valakive, aki a családotba meghat, oszt kimégy a sírhoz? Láttá má te olyat, aki megmutatkozott neked? Húsvétkő rózsvízét ástam a kisfiam sirjába, attó majd kivirú. Ez a újjászületés.

Én azt szeretem, ha végigdzsalok a kavicsúton és rázom a rongyot. Nem magamnak csinálom a kedvet, hanem a társadalomnak. Ebasavánék neked egy nótát. A szív, a szív együtt, oszt kész. Én a jányomma leálllok, böngőzik, kaná nálam van, meg az öreg, ő cserszte, én meg viszem végig. Viszem. De ebbe minden benne van, amit én viszek. Az enyém mindig nehezebb, mint a másé. Nehezebb, sokka! Az enyembe minden benne van, én viszem magamtó. Az egészét kell, az egészét. Isten lelke van bennem. Az egészét. Tiszteletet és becsületet. Nem szabad zsaróni, meg sikkasztani. Mer sokan csináják ám. Szabadítók és gyógyítók. Hárman nekifogunk, arassuk az egész Magyarországot.

Valamikor az Isten is ezt ette. Széttördete a vakarót, így ne, széttördete, amikor a földön járt és szétoztotta. Ha valaki olyan vót, sánta vót, vagy béna vót, azt meggyógyította. Az Isten nem török. Az Isten az Isten. Az Isten az jószívű. Ha valaki beteg, akkor beteg. Ha azt mondja az Isten, példájul emondó három-négy imát, oszt azt mondja az Isten, hogy „Legyé erőve-egészségge, ne legyé beteg”, akkó te nem vagy beteg. Énnekem is ejár néha a szám, de utána azt mondom: „Hoppá”. Az Isten az Isten mindig, Isten is marad. Járnai a házat csak az Istennek szabad. Lehet, hogy még szállunk a levegőbe, vagy úszkálunk. Nem lehet tudni soha. Ha úgy lesz, akkor lehet, hogy szállunk. Ha nem, akkor nem. Attó függ, hogy mit hoz az Isten. Máma este lehet, hogy még elgyön hozzám és beszélgetünk. De ilyen népre még nem gyön le az Isten. A földre. Majd csak akkor, amikor a világvége meglesz, és akkor gyön le az Isten a földre, és addigára ilyen lesz a világ és ilyen is marad.

Három hordóva megiszok, oszt minden rendbe lesz. Fáj még az agyam is. A májusfát meg be kell állítani, de én nem állítom be, majd csak este. Mondom neked, addig iszokbánatimba, míg ki nem gyú bennem a pályinka. Az én álmom: valóság. Majd berúgok kétszer. Három hordóva megiszok, oszt minden rendbe lesz. Fáj még az agyam is. Mondom neked, addig iszok bánatimba, míg ki nem gyú bennem a pályinka. A rossz és a csúf. Lóháton megyünk, oszt kész, emegyünk innét. A filmbe is így mondják: innen el kell menni.

Én is úgy indútam: vót egy apám, egy feleségem, három gyerekem, és úgy indútam bevetésre. És mikor beindútam vetésre, akkor minden jó vót. Az életbe úgy kell belekezdeni, hogy vagy jó, vagy rossz. Az életet úgy kell lefordítani, hogy jó is legyen, meg rossz is legyen. Az ember, ha a jót akarja, akkor legyen jó. De ha megfordítsuk a lapot, vagy a napot, akkor se nap, se asszony, se család, akkor semmi. Ha én megfordítok három-négy lapot, vagy tizenkét lapot, vagy harminckét lapot, vagy ötven lapot azt nem érti senki, csak én. Azt nem tudja megfejtteni senki. De mindig jó nap az ember. Lehet, hogy megfejtik, lehet, hogy nem.

Hátha gazdag leszek még egyszer. Akkor má nem itt leszek. Úgy lesz majd, hogy a nagy tepsibe félig pecsenye lesz, félig hurka, meg kolbász. Az lesz majd a világ! Olyan a sors is, a nap is, hogy a nap is mindig forog, oszt ha egyszer a nap megáll, akkor süt a nap és akkor a csillagok egyből ragyognak. Én vakuzni akarom a csillagokat. Visszaragyogni. Ha én villantok, azt még lenn a városba is látják. A csillagok is azt mondják mindig: „Ennek a szegénlegénnek utat mutassatok”. És mutattak utat és még lesz is út. De olyan út lesz akkor, hogy fel is lesz, meg le is lesz. Megvert Isten ostoráva. Sokáig éjünk.

A feleségem beborítsa az egész hegyet, teljes Debrecenig. Jányszöktetés, az vót. Fogtuk a galambot, eküdtem a csepp gyereket, hogy menjen galambbé, oszt megfogom neki. Aztán galambot se fogtam. Honnét fogtam vóna? Az asszony fogta nekem a galambot, akkor nem foghattam vóna én a galambot. Én azt szeretem, amikor hajnaba a madár csipeg. Ha csipeg, akkor minden rendbe van. Szeretem a nőnek a szemét, ha virít, alúró nem baj, ha setét. Most fiam lesz, de lehet, hogy lányom. Azt gumicsizmába csinátam. Patakon keresztű csinátam. Patak mellé gyöttem lakni, patak mellett laktam. Mindíg a patak mellé kell gyónni, folyó mellé kell gyónni. Ahol isznaka lovak, tyúkok, libák, bárányok, kecskék, ezek-azok. Majd lesz még máshogyan is. Csak szülessen meg a fiam!

A lényeg a keresztelés, az a lényeg, ahogy mondtam neked. Józanonjobban mégy mindenre, mint részegen. Meg kell keresztelkedned, fiam, mer amíg nem vagy megkeresztelkedve, pogány maradsz, addig az ördögé vagy. Majd én eviszlek a templomkába, én leszek a keresztapa. A keresztelést a pap is fehér kendőt köt kezére. Ez azt jelenti, hogy megtisztult, a lelked feszáll az égbe, és megtisztúsz, tiszta vagy. A keresztelés az megtisztulás, tiszta víz, lemossák rólad a piszkot. Mint a mentőautón van a veres kereszt. Szabadítók és gyógyítók, tiszták.

Valamelyik nap valaki a fára szögelt valaki tizenhat fadarabot. Olyan, mint egy lépcső. Ez azt jelenti, hogy elkötöttem. Virágot tettem ki az ereszre. Az rakétavirág. A rakétavirág a szeretetet jelenti. Az ég. Az az ég, azé van kitéve. Kitettem a virágot, mint a fára. Egy ágat akarok hozni ide a fűzfából. Eltűtetném, hadd legyen itt is. Majd hozok én, majd jövőre, májusba hozok belőle, mer akkor a legjobb. Május. Akkor fakad be a legjobban. Hát attó függ majd milyen lesz. Sok táplálék kell, sok víz kell neki. A vizes területet szereti a fűzfa. Nagyon rossz vót itt elsőbben. Most má úgy ahogy megszoktam, de nem jó itt az élet. Nem foglalkozok én senkive. Nem jó. Nem olyanok, mint én. Én az igazságot szeretem. Az Isten előtt is, meg akármelyik, a parlament előtt is. Az igazság és az igazság. Azé kell harconi, az igazságé. Ami igaz, az igaz. Amit az ember a szívében mond, azt mondja kifelé. Az igazságért kell harconi mindig. Akkor találna valamit.

Addig lesz a világvége, ameddig el nem gyön. Jézusnak ugyanolyan szakálla vót, mint nekem. Beszétem vele, és azt mondta, hogy legyen nyugodtan, békéve éljek, mer igazságot akarok a földön. Sokan nem értik meg ezeket, mer mennek, mint a falra hányt borsó és utána meg lepereregnek. Így mondta Jézus. És a gyerekeknek nem lesz semmi bántódásuk, mer az Isten velünk lesz és ne féljek. Ez tegnap este vót, itt cigiztem ne, oszt olyan, mint a szívárvány, ugyanúgy, szállt, ott aludtam ne, a rekamén, oszt leűt, oszt úgy mondta. Nekem mondta. Csak nyugodt békéve feküdj, azt mondja: megyek. Ennyi az egész történet. Csak gyönne el a nap és a hold!

A sárga szín az bolondot jelent, nem? De virágban is van sárga. Most má nem gyön a helikopter ide ne, az Isten se. Nem jár ide senki. Nem nagyon tudok aludni, de nem gyön. Nagy terek vannak itt. Nem jó. Megmondtam, begyövek én a börtönbe, kibírom én, csak a falak kibírják. De azok is repedeznek. Jobb vót nekem fenn. A tiszta levegő, az a fontos, a tiszta levegő. Nem gyön senki. És ez az embert idegesíti. Itt hová menjek? Sehova. Nem jön senki, csak te jössz. És tudod ez olyan nekem, hogy mit mondjak, amikor ledobok a kútba egy követ és azt mondja: pritty. Errő van szó. Fúj a szél, most ne, itt van velem minden. Csak olyan, hogy, az a baj, hogy nem velem vannak, ha csak fúj a szél. De azért itt vannak köztünk és látnak, és én is látom őket. Úgy változtatom magam, ahogy nekem tetszik.

Én nem számolom a napokat. A kötelet szoktam számonni. Lóbázom a kötelet, így ne. Centi. Csomózom a kötelet. Én úgy szoktam. Megszámolom gyufából is a napokat. Tudod hol van a fogászat? Én ott születtem. Nekem má nincsen fogam. Majd gyönnek a csecsemők, nekik majd nő a foguk. Az „Ujj te mamám” az szívfájdalmas. Fehér kórház a világ. Nem tehetünk róla, hogy így történt az élet. Akkor szoktam én má a templomkába menni, amikor rózsza nyíllik a szívembe. Vagy szegfű. Vagy mindegy az. Fekete tej, vagy fehér? Én mindig azt hiszem, ami fehér. Például kimégy a kútra, hozó egy vizet, leteszed a vizet, főző benne? Ha megszomjazó, akkor meg iszó belőle, nem? Ugyanúgy, mint akármí.

Az Isten nem gyön. De hogy mé nem gyön, az titok. Má idáig vagyok, ne! Má elöntött a becsapás. Barázdát vágott má énrám az Isten. És ennek így kell lenni. Nekem mindig záróra van. A tükör az ugyanolyan, mint egy ablak. Magadat látod benne, de ha megfordítod, akkor nem látsz semmit. Várd ki a végit: A vér vérré fog folyni, az ablak meg ablakká lesz. Vár a híd, oda kell menni, a hídra. A csillagos híd vár.

Bata Péter gyűjtése (Putnok, 1994)

Grafika: Györgydeák György

